

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

14 päivänä heinäkuuta 2022*

Jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättäminen – Asetus (EU) N:o 1151/2012 –
Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatu järjestelmät – 13 artikla –
Suojatun alkuperänimityksen (SAN) ”Feta” käyttö osoittamaan Tanskassa tuotettua ja kolmansiin
maihiin vietäväksi tarkoitettua juustoa – SEU 4 artiklan 3 kohta – Vilpittömän
yhteistyön periaate

Asiassa C-159/20,

jossa on kyse SEUT 258 artiklaan perustuvasta jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättämistä
koskevasta kanteesta, joka on nostettu 8.4.2020,

Euroopan komissio, asiamiehinään M. Konstantinidis, I. Naglis ja U. Nielsen,

kantajana,

jota tukee

Helleenien tasavalta, asiamiehinään E.-E. Krompa, E. Leftheriotou, E. Tsaousi ja
A.-E. Vasilopoulou,

Kyproksen tasavalta, asiamiehinään V. Christoforou ja E. Zachariadou,

väliintulijoina,

vastaa

Tanskan kuningaskunta, asiamiehinään M. P. Brøchner Jespersen, J. Nymann-Lindegren,
V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff ja L. Teilgård,

vastaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan sekä tuomarit I. Jarukaitis (esittelevä
tuomari), M. Ilešič, D. Gratsias ja Z. Csehi,

julkisasiamies: T. Čapeta,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.3.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan komissio vaatii kanteessaan unionin tuomioistuinta toteamaan, että Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä 21.11.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 (EUVL 2012, L 343, s. 1) 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole estänyt tanskalaisia maidontuottajia käyttämästä eikä velvoittanut näitä lopettamaan käyttämästä nimitystä ”Feta” osoittamaan juustoa, joka ei ole komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 liitteen muuttamisesta nimityksen ”Feta” osalta 14.10.2002 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1829/2002 (EYVL 2002, L 277, s. 10) julkaistun tuote-eritelmän mukainen.
- 2 Komissio vaatii lisäksi unionin tuomioistuinta toteamaan, että Tanskan kuningaskunta on rikkonut SEU 4 artiklan 3 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1151/2012 1 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan kanssa, koska se on antanut tanskalaisten maidontuottajien tuottaa ja pitää kaupan fetan jäljitelmiä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 1829/2002

- 3 Asetuksella N:o 1829/2002 nimitys ”Feta” otettiin suojattujen alkuperänimitysten (SAN) ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen (SMM) rekisteriin.

Asetus N:o 1151/2012

- 4 Asetuksen N:o 1151/2012 johdanto-osan 2, 3, 5, 18, 20 ja 27 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Unionin kansalaiset ja kuluttajat kysyvät yhä enemmän laatutuotteita ja perinteisiä tuotteita. He haluavat myöskin säilyttää unionin maataloustuotannon monipuolisuutta. Tämä luo kysyntää maataloustuotteille tai elintarvikkeille, joilla on tunnistettavia, erityisesti tiettyyn maantieteelliseen alkuperään liittyviä ominaispiirteitä.

(3) Tuottajat pystyvät tuottamaan monenlaisia laadukkaita tuotteita ainoastaan, jos he saavat vaivoistaan kohtuullisen palkkion. Tätä varten heidän on tarpeen antaa ostajille ja kuluttajille tiedot tuotteensa ominaispiirteistä rehellisen kilpailun edellytyksiä noudattaen. Tämä edellyttää lisäksi, että tuottajat pystyvät merkitsemään tuotteensa asianmukaisesti myyntipaikoilla.

--

- (5) Komission tiedonannossa ”Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia” asetettuihin Eurooppa 2020 -strategian poliittisiin prioriteetteihin kuuluu tietoon ja innovointiin perustuvan kilpailukykyisen talouden kehittäminen sekä sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta lisäävän korkean työllisyyden talouden edistäminen. Sen vuoksi maataloustuotteiden laatu- ja ympäristöpolitiikan olisi annettava tuottajille oikeat välineet, jotta he voivat paremmin merkitä ne tuotteensa, joilla on erityisiä ominaispiirteitä, ja edistää niiden myyntiä; samalla kyseiset tuottajat voivat suojautua epäreiluilta käytännöiltä.

--

- (18) Alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen erityistavoitteena on turvata maanviljelijöille ja tuottajille kunnollinen korvaus tietyn tuotteen tai sen tuotantomenetelmän laadusta ja ominaispiirteistä sekä antaa selkeää tietoa tuotteista, joilla on maantieteelliseen alkuperään liittyviä erityisiä ominaispiirteitä, jotta kuluttajat voivat tehdä entistä valistuneempia ostopäätöksiä.

--

- (20) Alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen suoja koskeva unionin kehys, joka mahdollistaa niiden rekisteröimisen, helpottaa kyseisten välineiden kehitystä, sillä tuloksena olevalla yhtenäisemmällä lähestymistavalla varmistetaan reilu kilpailu näillä merkinnöillä merkittyjen tuotteiden tuottajien välillä ja lisätään näiden tuotteiden luotettavuutta kuluttajien keskuudessa. Olisi säädettävä alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen kehittämisestä unionin tasolla sekä edistettävä järjestelyjen perustamista niiden suojelemiseksi kolmansissa maissa Maailman kauppajärjestön (WTO) yhteydessä tai monenvälisissä ja kahdenvälisissä sopimuksissa ja siten kannustettava tuotteiden laadun ja niiden tuotantomallin tunnustamista lisäarvoa luovana tekijänä.

--

- (27) Unioni neuvottelee kauppakumppaniensa kanssa kansainvälisistä sopimuksista, joihin sisältyy alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen suoja. Jotta näin suojatuista nimistä olisi helpommin saatavilla julkinen tieto, ja erityisesti, jotta näiden nimien suoja ja niiden käytön valvonta voidaan taata, nimet voidaan merkitä [SAN-] ja [SMM-]rekisteriin. Jollei nimiä kansainvälisissä sopimuksissa erityisesti määritellä alkuperänimityksiksi, ne olisi merkittävä rekisteriin [SMM:inä].”

- 5 Kyseisen asetuksen I osastoon, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, sisältyvässä 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Tavoitteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän asetuksen tarkoituksena on auttaa maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuottajia välittämään ostajille ja kuluttajille tietoa näiden tuotteiden ja elintarvikkeiden ominaispiirteistä ja tuotannon ominaisuuksista, jotta näin varmistettaisiin

a) reilu kilpailu viljelijöille ja tuottajille, joiden maataloustuotteilla ja elintarvikkeilla on lisäarvoa tuovia ominaispiirteitä ja ominaisuuksia;

b) näitä tuotteita koskevan luotettavan tiedon välittäminen kuluttajien saataville;

- c) teollis- ja tekijänoikeuksien noudattaminen; ja
- d) sisämarkkinoiden yhtenäisyys.

Tässä asetuksessa säädetyillä toimenpiteillä pyritään tukemaan korkealaatuisiin tuotteisiin liitettävää maatalous- ja jalostustoimintaa sekä viljelyjärjestelmiä maaseudun kehittämissä politiikan tavoitteita tukien.

2. Asetuksessa otetaan käyttöön laatujärjestelmät, joiden perusteella tunnistetaan ja tarvittaessa suojataan nimet ja ilmaisut, jotka osoittavat tai kuvaavat erityisesti maataloustuotteita, joilla on

- a) lisäarvoa tuovia ominaispiirteitä, tai
- b) niiden tuotannossa käytetystä viljely- tai jalostusmenetelmästä taikka niiden tuotanto- tai kaupanpitämispaikasta johtuvia lisäarvoa tuovia ominaisuuksia.”

6 Kyseisen asetuksen II osastoon, jonka otsikko on ”[SAN:t ja SMM:t]”, sisältyvässä 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Tavoite”, säädetään seuraavaa:

”Otetaan käyttöön [SAN-] ja [SMM-]järjestelmä, jolla autetaan maantieteelliseen alueeseen yhteydessä olevien tuotteiden tuottajia

- a) saamaan kunnollisen korvauksen tuotteidensa laadusta;
- b) varmistamaan nimille yhdenmukainen suoja teollis- ja tekijänoikeudellisena suojana unionin alueella;
- c) antamaan kuluttajille selkeitä tietoja tuotteen lisäarvoa tuovista ominaisuuksista.”

7 Asetuksen N:o 1151/2012 12 artiklan, jonka otsikko on ”Nimet, tunnukset ja merkinnät”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”[SAN:iä] ja [SMM:iä] saa käyttää kuka tahansa asianomaisen eritelmän mukaisesti tuotettua tuotetta kaupan pitävä toimija.”

8 Kyseisen asetuksen 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Suoja”, säädetään seuraavaa:

”1. Rekisteröidyt nimet on suojattu

- a) suoralta tai välilliseltä rekisteröidyn nimen kaupalliselta käytöltä tuotteissa, joita rekisteröinti ei koske, jos tuotteet ovat verrattavissa tällä nimellä rekisteröityihin tuotteisiin tai jos nimen käytöllä voi hyötyä suojatun nimen maineesta, myös silloin, kun kyse on tuotteiden käytöstä ainesosana;
- b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai miellelyhtymiltä, vaikka tuotteiden tai palveluiden oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty tai siihen on liitetty esimerkiksi ilmaisu ”laatu”, ”tyyppi”, ”menetelmä”, ”tuotettu kuten”, ”jäljitelmä” tai muu vastaava ilmaisu, myös silloin, kun kyse on tuotteiden käytöstä ainesosana;

- c) muilta vääriltä tai harhaanjohtavilta maininnoilta, jotka koskevat tuotteen lähtöpaikkaa, alkuperää, luonnetta tai olennaisia ominaisuuksia ja joita käytetään sisä- tai ulkopakkauksessa, mainoksissa tai asianomaista tuotetta koskevissa asiakirjoissa, sekä tuotteen pakkaamiselta tavalla, joka on omiaan antamaan väärän kuvan sen alkuperästä;
- d) muilta käytännöiltä, jotka saattaisivat johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen todellisen alkuperän suhteen.

--

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava riittävät hallinnolliset ja oikeudelliset toimet, joilla estetään tai lopetetaan 1 kohdassa tarkoitettu sellaisten [SAN:ien] ja [SMM:ien] laitton käyttö, jotka tuotetaan tai joita pidetään kaupan kyseisessä jäsenvaltiossa.

--”

- 9 Mainitun asetuksen 36 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta 15.3.2017 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus) (EUVL 2017, L 95, s. 1), säädetään seuraavaa:

”[Asetuksen 2017/625] mukaisesti suoritettavan virallisen valvonnan on katettava:

- a) sen tarkistaminen, että tuote on sitä vastaavan tuote-eritelmän mukainen, ja
 - b) markkinoille saatettua tuotetta kuvaavien rekisteröityjen nimien käytön seuranta 13 artiklan mukaisesti II osaston nojalla rekisteröityjen nimien osalta ja 24 artiklan mukaisesti III osaston nojalla rekisteröityjen nimien osalta.”
- 10 Saman asetuksen 37 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2017/625, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Unionin alueelta peräisin oleviin tuotteisiin liittyvien [SAN:ien], [SMM:ien] ja aitojen perinteisten tuotteiden osalta tuote-eritelmän noudattamisen tarkistamisesta huolehtivat, ennen tuotteen saattamista markkinoille,

- a) [asetuksen 2017/625] 4 artiklan mukaisesti nimetyt toimivaltaiset viranomaiset; tai
- b) [asetuksen 2017/625] 3 artiklan 5 alakohdassa määritellyt toimeksiannon saaneet elimet.

--”

Asetus (EU) N:o 608/2013

- 11 Teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnasta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1383/2003 kumoamisesta 12.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 608/2013 (EUVL 2013, L 181, s. 15) 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1) ’teollis- ja tekijänoikeudella’ tarkoitetaan

--

d) maantieteellistä merkintää;

--

4) ’maantieteellisellä merkinnällä’ tarkoitetaan

a) [asetuksen N:o 1151/2012] mukaista maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden [SMM:ää] tai [SAN:ää];

--”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

- 12 Kreikan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että yritykset, joiden kotipaikka on Tanskassa, vievät juustoa kolmansiin maihin nimillä ”Feta”, ”tanskalainen Feta” ja ”tanskalainen Feta-juusto”, vaikka kyseinen tuote ei ole SAN:ää ”Feta” koskevan tuote-eritelmän mukainen.
- 13 Kreikan viranomaisten vaatimuksista huolimatta Tanskan viranomaiset kieltäytyivät lopettamasta tätä käytäntöä, koska ne katsoivat, ettei se ollut unionin oikeuden vastainen, sillä niiden mukaan asetusta N:o 1151/2012 sovelletaan vain unionin alueella myytyihin tuotteisiin eikä sinä siis kielletä tanskalaisia yrityksiä käyttämästä nimeä ”Feta” osoittamaan tanskalaista juustoa, joka viedään kolmansiin maihin, joissa kyseistä nimeä ei ole suojattu.
- 14 Komissio lähetti 26.1.2018 Tanskan kuningaskunnalle virallisen huomautuksen, jonka mukaan kyseinen jäsenvaltio rikkoo unionin oikeutta ja etenkin asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklaa sekä SEU 4 artiklan 3 kohtaa, koska se ei ole estänyt tai lopettanut mainitun käytännön muodostamaa rikkomista.
- 15 Koska Tanskan kuningaskunta vastasi, ettei se ollut samaa mieltä komission kanssa, komissio antoi kyseiselle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon, jossa se pyysi tätä jäsenvaltiota lopettamaan nämä rikkomiset.
- 16 Tanskan kuningaskunta vastasi perusteltuun lausuntoon 22.3.2019 päivätyllä kirjeellä, jossa se pysytti kantansa.
- 17 Tässä tilanteessa komissio päätti nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen.
- 18 Helleenien tasavalta ja Kyproksen tasavalta on hyväksytty väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia unionin tuomioistuimen presidentin 8.9. ja 18.9.2020 tekemillä päätöksillä.

Kanteen tarkastelu

- 19 Komissio väittää kanteessaan, että Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan ja että se on loukannut SEU 4 artiklan 3 kohtaan sisältyvää vilpittömän yhteistyön periaatetta.

Ensimmäinen väite, joka perustuu asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan mukaisten velvoitteiden laiminlyömiseen

Asianosaisten lausumat

- 20 Komissio väittää kanteensa tueksi, että asetuksessa N:o 1151/2012 säädetään rekisteröityjen nimien laajasta suojasta. Jotta maataloustuotteita voidaan pitää kaupan reilun kilpailun edellytyksiä sekä teollis- ja tekijänoikeuksia noudattaen, sen 12 artiklan 1 kohdassa toimijoille annetaan positiivinen oikeus käyttää rekisteröityä nimeä, jos asianomaiset tuotteet ovat sovellettavan tuote-eritelmän mukaisia. Kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetään puolestaan ”negatiivisesta” suojasta määrittelemällä edellytykset, joiden täytyessä rekisteröidyn nimen käyttö on laitonta, kieltämällä tarkemmin sanottuna nimenomaisesti oikeudenloukkausta merkitsevien tuotteiden eli sellaisen tuotteiden tuotanto ja myynti, joiden osalta käytetään SAN:ää tai SMM:ää, vaikka ne eivät ole sovellettavan tuote-eritelmän mukaisia. Kyseisen säännöksen tarkoituksena on suojata tuottajia, jotka ovat ponnistelleet täyttääkseen sellaisten tuotteiden laatua koskevat odotukset, joita jokin SAN tai SMM koskee.
- 21 Kun tanskalaiset yritykset käyttävät SAN:ää ”Feta” osoittamaan lehmänmaidosta asetuksessa N:o 1829/2002 tarkoitetun maantieteellisen alueen ulkopuolella tuotettua juustoa, jonka ne vievät kolmansiin maihin, ne komission mukaan rikkovat asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 1 kohtaa.
- 22 Tämä päätelmä on yhteensopiva niiden tavoitteiden kanssa, jotka määrittävät asetuksen N:o 1151/2012 1 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklassa, joista ilmenee, että kyseisellä asetuksella pyritään suojaamaan rekisteröidyillä nimillä myönnettyjä teollis- ja tekijänoikeuksia sekä takaamaan, että tällaista suojaa saavia tuotteita voidaan pitää kaupan reilun kilpailun edellytyksiä noudattaen. Mainitun asetuksen johdanto-osan 3, 5 ja 18 perustelukappaleessa korostetaan rekisteröityjen nimien perustavanlaatuista tehtävää luotaessa unionin yritysten välisen reilun kilpailun edellytyksiä, annettaessa selkeää tietoa laatutuotteiden ominaispiirteistä sen varmistamiseksi, että niiden tuottajat saavat kohtuullisen hinnan, joka kattaa niiden tuotantokustannukset, ja estettäessä sellaisten yritysten harjoittama epäreilu kilpailu, jotka käyttävät tällaisia nimiä laittomasti ja heikentävät niiden mainetta ja arvoa.
- 23 Komission mukaan on näin ollen samantekevää, pidetäänkö tuotteita, joissa käytetään laittomasti SAN:iä, kaupan unionissa vai viedäänkö ne kolmansiin maihin. Tanskalaisten yritysten käytännöllä näille yrityksille annetaan näet asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 1 kohdan vastaisesti mahdollisuus saada perusteettomia etuja aitoa fetaa tuottavien viljelijöiden ja tuottajien ponnistelujen kustannuksella, ja se täyttää kaikki rekisteröidyn nimen laittoman käytön kriteerit, joita ovat siis SAN:n suora kaupallinen käyttö ja maineen hyödyntäminen, SAN:n laitton käyttö sekä aidon fetan ja riidanalaisen tuotteen samanlaisuus etenkin pakkauksessa olevan tuotteen alkuperää koskevan harhaanjohtavan maininnan vuoksi.

- 24 Komissio korostaa vastineessaan, että tämä käytäntö merkitsee unionin suojaaman sellaisen teollis- ja tekijänoikeuden loukkaamista, jonka haltijoita unionin viljelijät ovat. Tämä loukkaus tapahtuu unionin alueella, jossa unionin tuottajat valmistavat fetaksi laittomasti merkityn juuston. Sillä vääristetään kilpailua unionin toimijoiden välillä, ja sen kielteiset vaikutukset aiheutuvat unionissa.
- 25 Koska Tanskan kuningaskunta ei ole toteuttanut hallinnollisia tai oikeudellisia toimia, joilla estetään tai lopetetaan oikeudenloukkausta merkitsevien tuotteiden tuotanto sen alueella ja niiden myynti, kuten asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohdassa edellytetään, se on jättänyt varmistamatta teollis- ja tekijänoikeuksien yhdenmukaisen suojan, joka on kyseisen asetuksen tärkeä tavoite, kuten sen 4 artiklasta ja siitä, että SEUT 118 artikla on valittu oikeusperustaksi, seuraa. Tanskan kuningaskunta häiritsee vakavasti sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja estää kyseisen asetuksen tavoitteiden toteutumisen.
- 26 Helleenien tasavalta, joka tukee komission kantaa ja vaatimuksia, väittää etenkin, että asetuksen N:o 1151/2021 13 artiklan 3 kohdan sanamuoto on selkeä siltä osin kuin siinä kielletään at oikeudenloukkausta merkitsevät tuotteet, joita jokin SAN koskee, niiden määränpäästä riippumatta, eikä missään kyseiseen asetukseen sisältyvässä seikassa tehdä eroa kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen tuotteiden ja sisämarkkinoille tarkoitettujen tuotteiden välillä.
- 27 Se korostaa, että unionin lainsäätäjä on ottanut asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohtaan sisältyvän säännöksen, jota vastaavaa säännöstä ei ollut aikaisemmissa asetuksissa, käyttöön yksinkertaistaakseen ja vahvistaakseen SAN:ien ja SMM:ien suojajärjestelmää siten, että jäsenvaltioilla on velvollisuus toteuttaa viran puolesta tarvittavat toimenpiteet SAN:ien epäreilun käytön estämiseksi tai lopettamiseksi niiden alueella valmistettujen tai kaupan pidettyjen tuotteiden osalta. Kyseisen säännöksen johdosta kukin jäsenvaltio on siten vastuussa asetuksen N:o 1151/2012 noudattamisesta alueellaan ja siinä määritellään SAN:ien epäreilun käytön kiellon laajuus.
- 28 Asetuksen N:o 1151/2012 36 ja 37 artiklassa määritellään lisäksi valvontaa koskevat menettelyt, jotka jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava tarkastaakseen, että tuote on sitä vastaavan tuote-eritelmän mukainen ennen sen markkinoille saattamista, mikä vahvistaa sen, että unionin lainsäätäjällä ei ollut mitään aikomusta jättää kyseisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle unionissa valmistettuja tuotteita, jotka on tarkoitettu saatettavaksi kolmannen valtion markkinoille. Jos asiaa tulkittaisiin toisin, valvontaa olisi lisäksi mahdotonta harjoittaa.
- 29 Helleenien tasavalta korostaa myös, että asetuksen N:o 1151/2012 tavoitteet määritellään nimenomaisesti ja selkeästi sen 1 artiklan 1 kohdassa ja sen 4 artiklassa, joista ilmenee, että kyseisen asetuksen tavoitteena on auttaa tuottajia saamaan kunnollinen korvaus ponnisteluistaan ja kustannuksista, joita niille aiheutuu sen varmistamisesta, että tuote on laadultaan tuote-eritelmän mukainen, ja että tämä tavoite saavutetaan tuottajien välisellä reilulla kilpailulla, sillä, että kuluttajien saatavilla on luotettavaa tietoa, ja sillä, että teollis- ja tekijänoikeuksia kunnioitetaan.
- 30 Kyproksen tasavalta, joka myös tukee komission kantaa ja vaatimuksia, väittää muun muassa, että asetuksella N:o 1151/2012 otetaan käyttöön kattava järjestelmä SAN:ien ja SMM:ien suojaamiseksi teollis- ja tekijänoikeuksina. Näiden oikeuksien suoja ei lopu sisämarkkinoiden rajoilla, kuten tällaisten oikeuksien luonteesta, kyseisen asetuksen säännöksistä, erityisesti sen 36 artiklasta, sekä asetuksesta N:o 608/2013 seuraa. Tanskan kuningaskunnan on siis

harjoitettava markkinoillaan valvontaa unionin oikeudessa säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan, eikä se saa edistää oikeudenloukkausta ja oikeudenloukkausta merkitsevien tuotteiden kaupan pitämistä ”tanskalaisena fetana”.

- 31 Kyseisen jäsenvaltion mukaan se, että jäsenvaltio tuottaa ja vie maasta tuotteita, joiden pakkauksessa on maininta sellaisesta SAN:stä, jota koskevaa tuote-eritelmaa nämä tuotteet eivät vastaa, kuuluu unionin alueella tapahtuvan asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun kaupallisen käytön piiriin. Kyseisen asetuksen 13 artiklan 3 kohdasta kuitenkin ilmenee, että jäsenvaltioiden on suojattava SAN:iä kyseisen artiklan 1 kohdassa määritellyiltä käytännöiltä paitsi siltä osin kuin on kyse riidanalaisten tuotteiden kaupan pitämisestä niiden alueella myös siltä osin kuin on kyse näiden tuotteiden tuottamisesta. Tanskan kuningaskunnan väite, jonka mukaan mainittu asetus ei ole alueellisesti sovellettavissa, on siis perusteeton.
- 32 Tanskan viranomaisten käytäntö on lisäksi Kyproksen tasavallan mukaan ristiriidassa asetuksen N:o 1151/2012 hengen ja sen kanssa, että SAN:ää itsessään suojataan teollis- ja tekijänoikeutena, ja sillä haitataan SAN:ien kansainvälisen suojelun mahdollisuuksia, mikä niin ikään on ristiriidassa kyseisen asetuksen tavoitteiden kanssa.
- 33 Tanskan kuningaskunta, joka vaatii kanteen hylkäämistä, vastustaa komission ensimmäistä väitettä vetoamalla siihen, että asetusta N:o 1151/2012 ei sovelleta kolmansiin maihin suuntautuvaan vientiin.
- 34 Se väittää ensinnäkin, että asetuksen N:o 1151/2012 säännösten sanamuodon perusteella ei voida ratkaista, sovelletaanko siinä säädettyjä jäsenvaltioiden velvoitteita yksinomaan unionin markkinoille saatettuihin tuotteisiin vai ulottuvatko ne tuotteisiin, jotka on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin, koska kyseisessä asetuksessa ei ole yhtäkään tätä vientiä mainitsevaa säännöstä.
- 35 Tanskan kuningaskunta huomauttaa tältä osin, että asetuksesta N:o 1151/2012 poiketen siihen läheisesti liittyvissä muissa asetuksissa, kuten maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91 kumoamisesta 26.2.2014 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 251/2014 (EUVL 2014, L 84, s. 14), tislattujen alkoholijuomien määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1576/89 kumoamisesta 15.1.2008 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 110/2008 (EUVL 2008, L 39, s. 16) ja maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 (EUVL 2013, L 347, s. 671) säädetään nimenomaisesti, että niissä esitetyt sääntöjä sovelletaan unionissa vientiä varten valmistettuihin tuotteisiin, mikä on osoitus siitä, että unionin lainsäätäjä ei ole katsonut aiheelliseksi vahvistaa tällaista sääntöä asetusta N:o 1151/2012 antaessaan.
- 36 Toiseksi asetuksen N:o 1151/2012 tavoitteista ilmenee Tanskan kuningaskunnan mukaan, että siinä otetaan käyttöön järjestelmä, jolla suojataan sisämarkkinoilla liikkeeseen luovutettuja tuotteita. Kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdasta, luettuna yhdessä sen johdanto-osan toisen perustelukappaleen kanssa, näet ilmenee selkeästi, että tämä artikla koskee unionin ostajia ja kuluttajia. Tätä tukee mainitun asetuksen 1 artiklan 1 kohdan d alakohta, josta ilmenee, että tiedolla tuotteiden ja elintarvikkeiden ominaispiirteistä ja tuotannon ominaisuuksista

- varmistetaan sisämarkkinoiden yhtenäisyys. Asetuksen N:o 1151/2012 soveltamisalan rajoittamisen lisäksi kyseinen 1 artikla ja tämän asetuksen johdanto-osan toteamukset osoittavat, että siinä annettun suojan kohteena ovat tuotteet, jotka on luovutettu liikkeeseen sisämarkkinoilla. Tätä tukee myös mainitun asetuksen 13 artiklan 1 kohdan d alakohta, jossa säädetään, että rekisteröityjä nimiä on suojattava muilta käytännöiltä, jotka saattaisivat johtaa kuluttajaa eli unionin kuluttajaa harhaan tuotteen todellisen alkuperän suhteen.
- 37 Asetuksessa N:o 1151/2002 erotetaan lisäksi Tanskan kuningaskunnan mukaan selkeästi toisistaan SAN:ien ja SMM:ien sellaiset suojatoimenpiteet, joita voidaan soveltaa unionissa, ja sellaiset suojatoimenpiteet, joita on sovellettava samankaltaisen suojan varmistamiseksi kolmansissa maissa. Kyseisen asetuksen johdanto-osan 20 perustelukappaleesta ilmenee tältä osin, että verrattavissa oleva suoja kolmansissa maissa edellyttää järjestelyjen perustamista WTO:n yhteydessä tai monenvälisissä ja kahdenvälisissä sopimuksissa.
- 38 Tanskan kuningaskunnan mukaan asetuksen N:o 1151/2012 tavoite, jona on varmistaa reilun kilpailun edellytykset sellaisten tuotteiden tuottajille, joissa käytetään SAN:iä tai SMM:iä, ei anna mahdollisuutta laajentaa kyseisessä asetuksessa säädettyä suojaa koskemaan unionin ulkopuolisia markkinoita. Kyseisen tavoitteen ja unionin kuluttajien välinen yhteys ilmenee selkeästi mainitun asetuksen johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta, josta ilmenee, että siihen, että tuottajat saavat vaivoistaan kohtuullisen palkkion, voidaan päästä lisäämällä tuotteisiin merkintöjä, joiden avulla kuluttajat voivat tunnistaa ne markkinoilla, ja ”kuluttajilla” tarkoitetaan unionin kuluttajia ja ”markkinoilla” sisämarkkinoita.
- 39 Kolmanneksi Tanskan kuningaskunta huomauttaa, että asetuksessa N:o 1151/2012 ei tarkastella unionissa valmistettujen mutta kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen tuotteiden SAN:ien ja SMM:ien kohtaloa, vaikka kyseisen asetuksen antamista edeltävissä valmisteluasiakirjoissa yhtäältä alueiden komitea oli suositellut toteuttamaan konkreettisia toimia, joilla unionin alueella estetään sellaisten tuotteiden kaupan pitäminen tai vienti, joiden merkinnät eivät ole unionin maataloustuotteiden laatua koskevan lainsäädännön mukaisia, ja toisaalta Euroopan parlamentti oli ehdottanut 13 artiklaan lisättäväksi säännöksen, jolla komissiolle annetaan toimivalta antaa delegoituja säädöksiä, joissa määritellään toimenpiteet, jotka jäsenvaltioiden olisi pantava täytäntöön, jotta estetään sellaisten tuotteiden, joita ei ole merkitty asetuksen mukaisesti, paitsi kaupan pitäminen unionissa myös vienti kolmansiin maihin. Nämä seikat tukevat sen mielestä tulkintaa, jonka mukaan asetuksen N:o 1151/2012 soveltamisala rajoittuu sisämarkkinoilla liikkeeseen laskettuihin tuotteisiin, mistä ilmenee, että unionin lainsäätäjä on luopunut säätelemästä tässä asetuksessa kysymystä unionissa valmistettujen mutta kolmansiin maihin vietäviksi tarkoitettujen tuotteiden kohtaloa.
- 40 Samoin sen mukaan sitä tulkintaa, jonka mukaan jäsenvaltioiden velvollisuutta estää tai lopettaa SAN:ien tai SMM:ien laitton käyttö, ei sovelleta tuotteisiin, jotka on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin, tukee asetuksen N:o 1151/2012 voimaantuloa aikaisempi tilanne. Kuten unionin tuomioistuin on 4.12.2019 annetussa tuomiossa Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena (C-432/18, EU:C:2019:1045, 27 kohta) todennut, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden SAN:ien ja SMM:ien suojajärjestelmä, josta säädettiin maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14.7.1992 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2081/92 (EYVL 1992, L 208, s. 1) ja maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 510/2006 (EUVL 2006, L 93, s. 12), on toistettu ilman aineellista muutosta asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklassa.

- 41 Neljänneksi ja viimeiseksi oikeusvarmuuden periaate estää Tanskan kuningaskunnan mukaan tulkitsemasta asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohtaa laajasti, koska unionin lainsäätävä ei ole säätänyt kyseisessä asetuksessa nimenomaisesti, että kyseiseen asetukseen perustuvat jäsenvaltioiden velvoitteet ulottuvat tuotteisiin, jotka on valmistettu unionissa mutta jotka on tarkoitettu pidettäväksi kaupan kolmansissa maissa.
- 42 Tanskan kuningaskunta toteaa vastauksessaan olevansa asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohdan sanamuodon osalta samaa mieltä komission kanssa siitä, että siihen sisältyvä ilmaisu ”tuotetaan” osoittaa, että Tanskan viranomaisilla on velvollisuus estää SAN:n ”Feta” käyttö jo sinä hetkenä, jolloin juusto tuotetaan. Se väittää, että tätä velvoitetta on noudatettava kuitenkin silloin, kun suojattua nimeä käytetään laittomasti, mistä on kyse silloin, kun juusto on tarkoitettu pidettäväksi kaupan ja kulutettavaksi sisämarkkinoilla, mutta ei silloin, kun kyseinen juusto on tarkoitettu vietäväksi kolmanteen maahan. Tätä päätelmää tukee myös kyseisen asetuksen tavoite – sellaisena kuin se on määritelty sen 4 artiklassa –, jona on varmistaa nimille yhdenmukainen suoja teollis- ja tekijänoikeudellisena suojana ”unionin alueella”.
- 43 Kyseinen jäsenvaltio toteaa vielä, että kuluttajansuoja on tosin vain yksi useista samanarvoisista tavoitteista mutta että teollis- ja tekijänoikeuksien suoja ei kuitenkaan ole kyseisen asetuksen päätavoite. Sen perusteella, että asetuksella pyritään muun muassa varmistamaan tällainen suoja, ei sinänsä voida päätellä, että tämä suoja ulottuu sisämarkkinoiden ulkopuolelle.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 44 Komissio moittii ensimmäisessä väitteessään Tanskan kuningaskuntaa lähinnä siitä, ettei se ole noudattanut asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan säännösten mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut riittäviä toimia, joilla estetään tai lopetetaan se, että tanskalaiset maidontuottajat käyttävät nimeä ”Feta” osoittamaan Tanskassa lehmänmaidosta tuotettua juustoa, joka ei siis ole SAN:ää ”Feta” koskevan tuote-eritelmän mukainen ja joka viedään kolmansiin maihin.
- 45 Heti alkuun on todettava, ettei Tanskan kuningaskunta kiellä sitä käytäntöä, josta komissio sitä näin moittii. Kyseisen jäsenvaltion mielestä tämä käytäntö ei kuitenkaan merkitse asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklaan perustuvien velvoitteiden noudattamatta jättämistä siitä syystä, että kyseisen asetuksen soveltamisala ei ulotu kolmansiin maihin vietyihin tuotteisiin, koska unionin lainsäätäjän aikomuksena ei ole sen mukaan ollut ulottaa SAN:ien käyttöä koskeva kielto koskemaan tuotteita, jotka eivät ole sovellettavan tuote-eritelmän mukaisia ja jotka viedään kolmansiin maihin, kun unioni ei ole tehnyt monenvälistä tai kahdenvälistä sopimusta SAN:ien suojaamisesta.
- 46 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeussäännön tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstyylillä tavoitellut päämäärät, jonka osa oikeussääntö on (tuomio 19.5.2022, Spetsializirana prokuratura (Pakosalla olevan syytetyn oikeudenkäynti), C-569/20, EU:C:2022:401, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Ensinnäkin on todettava asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan sanamuodosta, että kyseisen 13 artiklan 1 kohdan a alakohdasta ilmenee, että kiellettyä on ”suor[a] tai välilli[nen] rekisteröidyn nimen kaupalli[nen] käyt[tö] tuotteissa, joita rekisteröinti ei koske, jos tuotteet ovat verrattavissa tällä nimellä rekisteröityihin tuotteisiin tai jos nimen käytöllä voi hyötyä suojatun

nimen maineesta”. Ilmaisun ”käyttö” käytöstä ilmenee, ettei kyseisen kiellon ulkopuolelle ole jätetty rekisteröidyn nimen käyttöä osoittamaan tuotteita, joita rekisteröinti ei koske ja jotka on valmistettu unionissa ja tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin.

- 48 Asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohdan mukaan lisäksi jäsenvaltioiden on toteutettava ”riittävät hallinnolliset ja oikeudelliset toimet, joilla estetään tai lopetetaan 1 kohdassa tarkoitettu sellaisten [SAN:ien] ja [SMM:ien] laitton käyttö, jotka tuotetaan tai joita pidetään kaupan kyseisessä jäsenvaltiossa”. Viimeksi mainittu konjunktio ”tai” viittaa siihen, ettei kyseistä velvollisuutta sovelleta yksinomaan jäsenvaltion alueella kaupan pidettyihin tuotteisiin vaan sitä sovelletaan myös siellä valmistettuihin tuotteisiin. Nämä ilmaisut vahvistavat siten, ettei kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn kiellon ulkopuolelle ole jätetty rekisteröidyn nimen käyttöä osoittamaan sellaisia tuotteita, joita rekisteröinti ei koske, jotka on valmistettu unionissa ja jotka on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin.
- 49 Nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kuitenkaan kiistetty sitä, että tanskalaiset tuottajat käyttävät kaupallisesti suoraan asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla SAN:ää ”Feta” osoittamaan juustoa, jonka ne tuottavat Tanskan kuningaskunnan alueella ja jota tämän SAN:n rekisteröinti ei siis koske, ja että Tanskan viranomaiset eivät toteuta mitään hallinnollisia tai oikeudellisia toimia, joilla estetään tai lopetetaan tämä käyttö.
- 50 Toiseksi on todettava asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan asiayhteydestä, että – kuten komissio väittää – tämä asetus on annettu erityisesti SEUT 118 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla, ja tässä artiklassa Euroopan parlamentille ja neuvostolle annetaan sisämarkkinoiden toteuttamisen tai toiminnan yhteydessä toimivalta säätää toimenpiteistä, joilla luodaan eurooppalainen teollis- ja tekijänoikeuksien suoja yhdenmukaisen suojan varmistamiseksi unionissa.
- 51 SAN:iä ja SMM:iä suojataan siten asetuksella N:o 1151/2012 ja erityisesti sen 13 artiklalla teollis- ja tekijänoikeutena, kuten vahvistetaan kyseisen asetuksen 4 artiklan b alakohdassa, jonka mukaan [SAN-] ja [SMM-]järjestelmä otetaan käyttöön maantieteelliseen alueeseen yhteydessä olevien tuotteiden tuottajien auttamiseksi varmistamalla nimille yhdenmukainen suoja teollis- ja tekijänoikeudellisena suojana unionin alueella. SAN:t ja SMM:t kuuluvat lisäksi – kuten Kyproksen tasavalta huomauttaa – teollis- ja tekijänoikeuksiin myös asetusta N:o 608/2013 sovellettaessa, kuten kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 alakohdan d alakohdasta ja 4 alakohdan a alakohdasta ilmenee.
- 52 SAN:n tai SMM:n käytöllä osoittamaan unionin alueella valmistettua tuotetta, joka ei ole sovellettavan tuote-eritelmän mukainen, loukataan kuitenkin unionissa sitä teollis- ja tekijänoikeutta, jonka kyseinen SAN tai SMM muodostaa, vaikka kyseinen tuote on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin.
- 53 Asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan asiayhteydessä on lisäksi huomautettava, että kyseisen asetuksen 36 ja 37 artiklan, sellaisina kuin ne ovat muutettuina asetuksella 2017/625, mukaan muun muassa jäsenvaltioiden on tarkastettava alueellaan, että tuote on sitä vastaavan tuote-eritelmän mukainen, ja niiden on tehtävä tämä ennen tuotteen markkinoille saattamista. Näissä säännöksissä vahvistetaan siltä osin kuin niissä ei suljeta tämän tarkastuksen ulkopuolelle vientiin tarkoitettuja tuotteita, että jäsenvaltioille kyseisen asetuksen 13 artiklan 3 kohdan mukaan kuuluvaa velvoitetta toteuttaa riittävät hallinnolliset tai oikeudelliset toimet, joilla estetään tai lopetetaan SAN:ien ja SMM:ien laitton käyttö, sovelletaan myös tällaisiin tuotteisiin.

- 54 Kolmanneksi on huomautettava asetuksen N:o 1151/2012 tavoitteista, että ne on määritelty selkeästi kyseisen asetuksen 1 ja 4 artiklassa. Näistä säännöksistä ensimmäisen mukaan kyseisen asetuksen tarkoituksena on auttaa maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuottajia välittämään ostajille ja kuluttajille tietoa näiden tuotteiden ja elintarvikkeiden ominaispiirteistä ja tuotannon ominaisuuksista, jotta näin varmistettaisiin reilu kilpailu viljelijöille ja tuottajille, joiden maataloustuotteilla ja elintarvikkeilla on lisäarvoa tuovia ominaispiirteitä ja ominaisuuksia, näitä tuotteita koskevan luotettavan tiedon välittäminen kuluttajien saataville, teollis- ja tekijänoikeuksien noudattaminen sekä sisämarkkinoiden yhtenäisyys. Erityisesti SAN:iien ja SMM:iien osalta tavoitteena on näistä säännöksistä jälkimmäisen mukaan auttaa maantieteelliseen alueeseen yhteydessä olevien tuotteiden tuottajia saamaan kunnollinen korvaus tuotteidensa laadusta, varmistamaan nimille yhdenmukainen suoja teollis- ja tekijänoikeudellisena suojana unionin alueella ja antamaan kuluttajille selkeitä tietoja tuotteen lisäarvoa tuovista ominaisuuksista.
- 55 Asetuksen N:o 1151/2012 johdanto-osan 18 perustelukappaleessa todetaan myös, että SAN:iien ja SMM:iien suojan osalta erityistavoitteena on turvata maanviljelijöille ja tuottajille kunnollinen korvaus tietyn tuotteen tai sen tuotantomenetelmän laadusta ja ominaispiirteistä sekä antaa selkeää tietoa tuotteista, joilla on maantieteelliseen alkuperään liittyviä erityisiä ominaispiirteitä, jotta kuluttajat voivat tehdä entistä valistuneempia ostopäätöksiä.
- 56 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että SAN:iien ja SMM:iien suojajärjestelmän tarkoitus on ennen kaikkea taata kuluttajille, että rekisteröidyn nimen saaneilla maataloustuotteilla on tietyt erityisominaisuudet sen vuoksi, että ne ovat lähtöisin määritellyltä maantieteelliseltä alueelta ja että ne näin ollen antavat maantieteelliseen alkuperäänsäänsä perustuvan takuun laadusta, minkä tarkoituksena on se, että maataloustuottajat voivat saada paremmat tulot vastineeksi aidoille pyrkimyksille parantaa laatua, ja estää se, että ulkopuoliset hyötyvät väärinkäyttöluonteisesti tällaisten tuotteiden laatuun perustuvasta maineesta (tuomio 17.12.2020, Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier, C-490/19, EU:C:2020:1043, 35 oikeuskäytäntöviittauksineen ja analogisesti tuomio 9.9.2021, Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, C-783/19, EU:C:2021:713, 49 kohta).
- 57 Koska Tanskan kuningaskunta väittää, että kyseisistä tavoitteista ilmenee, että asetuksen N:o 1151/2012 tarkoituksena on ottaa käyttöön SAN:iien ja SMM:iien suojajärjestelmä sisämarkkinoille liikkeeseen laskettujen tuotteiden osalta, ja kuluttajat, joita kyseinen asetus koskee, ovat unionin kuluttajia, on huomautettava, että tämä asetus koskee tosiaan näitä kuluttajia eikä kolmansien maiden kuluttajia. Tässä asetuksessa, joka on annettu SEUT 118 artiklan nojalla, on näet kyse sisämarkkinoiden toiminnasta, ja se koskee – kuten kyseinen jäsenvaltio huomauttaa – sisämarkkinoiden yhtenäisyyttä ja tiedottamista unionin kuluttajille.
- 58 On myös huomautettava, että tavoite, jona on tiedottaminen kuluttajille, ja tavoite, jona on turvata tuottajille kunnollinen korvaus niiden tuotteiden laadusta, ovat yhteydessä toisiinsa, koska tiedottamisella kuluttajille pyritään etenkin – kuten tämän tuomion 56 mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee – antamaan laadun parantamiseen aidosti pyrkineille maataloustuottajille mahdollisuus saada vastineeksi paremmat tulot.
- 59 Se, että tuottajille voidaan turvata kunnollinen korvaus niiden tuotteiden laadusta, on kuitenkin itsessään – kuten asetuksen N:o 1151/2012 johdanto-osan 18 perustelukappaleesta ja 4 artiklan a alakohdasta ilmenee – kyseisen asetuksen tavoite. Sama koskee kyseisen asetuksen 1 artiklan c alakohdassa esitettyä tavoitetta varmistaa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattaminen.

- 60 On kuitenkin selvää, että SAN:n ”Feta” käyttö osoittamaan unionin alueella valmistettuja juustoja, jotka eivät ole kyseistä SAN:ää koskevan tuote-eritelmän mukaisia, on vastoin näitä kahta tavoitetta, vaikka kyseiset tuotteet onkin tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin.
- 61 Sekä asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan sanamuodosta että kyseisen säännöksen asiayhteydestä ja kyseisen asetuksen tavoitteista siis ilmenee, että – kuten komissio väittää – tällainen käyttö kuuluu tämän asetuksen 13 artiklan 1 kohdan a alakohdassa kiellettyihin toimiin.
- 62 Mikään Tanskan kuningaskunnan esittämistä väitteistä ei ole omiaan asettamaan tätä tulkintaa kyseenalaiseksi.
- 63 Ensinnäkin siitä, että asetuksessa N:o 1151/2012 ei muista asetusten N:o 110/2008 ja N:o 251/2014 kaltaisista, rekisteröityjen nimitysten ja merkintöjen suojan alaan kuuluvista asetuksista poiketen säädetä nimenomaisesti, että sitä sovelletaan myös unionissa kolmansiin maihin suuntautuvaan vientiin valmistettuihin tuotteisiin, on huomautettava, että rekisteröityjen nimitysten ja merkintöjen suojaa koskevia unionin oikeuden säännöksiä, jotka kuuluvat unionin horisontaaliseen laatupolitiikkaan, on tulkittava tavalla, joka mahdollistaa niiden johdonmukaisen soveltamisen (tuomio 20.12.2017, Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, C-393/16, EU:C:2017:991, 32 kohta). Asetuksen N:o 1151/2012 tulkitseminen siten, että siinä vahvistetun suojan ulkopuolelle jätetään maataloustuotteet ja elintarvikkeet, jotka on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin, vaikka asetuksissa N:o 110/2008 ja N:o 251/2014, joihin Tanskan kuningaskunta on vedonnut, taataan sama suoja niissä kyseessä oleville tuotteille myös silloin, kun ne valmistetaan unionissa kolmansiin maihin suuntautuvaan vientiin, ei kuitenkaan täyttäisi tätä johdonmukaisuutta koskevaa vaatimusta, jos tällaisen eron tekemiselle ei ole oikeuttamisperustetta.
- 64 Siltä osin kuin toiseksi on kyse asetuksen N:o 1151/2012 johdanto-osan 20 ja 27 perustelukappaleeseen perustuvasta väitteestä, on korostettava, ettei näitä perustelukappaleita voida mitenkään ymmärtää siten, että unionissa valmistettujen ja kolmansiin maihin vietyjen tuotteiden suoja edellyttäisi WTO:n yhteydessä taikka monenvälisissä tai kahdenvälisissä sopimuksissa tätä varten määrättyjen järjestelyjen olemassaoloa. Viimeksi mainittujen tarkoituksena on näet varmistaa, että kolmannet maat antavat tällaista suojaa ja että tällaista suojaa saadaan kolmansissa maissa, kun taas asetuksessa N:o 1151/2012 säädetään SAN:iä ja SMM:iä koskevasta yhtenäisestä ja tyhjentävästä suojajärjestelmästä unionissa (ks. analogisesti tuomio 8.9.2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, 114 kohta).
- 65 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse niistä Tanskan kuningaskunnan esiin tuomista seikoista, jotka koskevat asetuksen N:o 1151/2012 syntyhistoriaa ja sen antamista aikaisempaa tilannetta, on huomautettava, että yhtäältä se, että alueiden komitean suositus ja Euroopan parlamentin ehdotus, jotka on mainittu tämän tuomion 39 kohdassa, eivät ole johtaneet siihen, että kyseisessä asetuksessa todetaan nimenomaisesti, että sitä sovelletaan myös unionissa kolmansiin maihin suuntautuvaan vientiin valmistettuihin tuotteisiin, ei sinänsä riitä osoittamaan, että unionin lainsäätäjä olisi lopulta luopunut sisällyttämästä näitä tuotteita mainitun asetuksen soveltamisalaan. Toisaalta on todettava, että maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden SAN:ien ja SMM:ien suojajärjestelmän, joka perustui asetukseen N:o 2018/92 ja myöhemmin asetukseen N:o 510/2006, vertaaminen asetukseen N:o 1151/2012 perustuvaan järjestelmään ei tuo esiin mitään seikkaa, joka tukisi väitettä, jonka mukaan unionin lainsäätäjä olisi asetusta N:o 1151/2012 antaessaan halunnut jättää sen soveltamisalan ulkopuolelle kolmansiin maihin viedyt tuotteet.

- 66 Neljänneksi siltä osin kuin lopuksi on kyse oikeusvarmuuden periaatteen noudattamisesta on todettava, että asetuksessa N:o 1151/2012 ei tosin mainita nimenomaisesti, että sitä sovelletaan myös unionissa kolmansiin maihin suuntautuvaan vientiin valmistettuihin tuotteisiin. Etenkin asetuksen N:o 1151/2012 13, 36 ja 37 artiklan, joissa ei säädetä mistään poikkeuksesta tällaisten tuotteiden osalta, yleisen ja yksiselitteisen luonteen sekä sen perusteella, että tämän tuomion 59 kohdassa mainitut tavoitteet on esitetty selkeästi kyseisen asetuksen 1 ja 4 artiklassa, on kuitenkin ilmeistä, että kyseisen asetuksen 13 artiklan 3 kohta on selkeä eikä siihen liity mitään epäselvyyttä siltä osin kuin sen mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava riittävät hallinnolliset ja oikeudelliset toimet, joilla estetään tai lopetetaan se, että SAN:ää tai SMM:ää käytetään osoittamaan niiden alueella valmistettuja tuotteita, jotka eivät ole sovellettavan tuote-eritelmän mukaisia, myös silloin, kun kyseiset tuotteet on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin.
- 67 Tämän perusteella on pääteltävä, että Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole estänyt tai lopettanut tällaista sen alueella tapahtuvaa käyttöä.
- 68 Tästä seuraa, että ensimmäinen väite on hyväksyttävä.

Toinen väite, joka perustuu vilpittömän yhteistyön periaatteen loukkaamiseen

Asianosaisten lausumat

- 69 Komissio väittää, että Tanskan kuningaskunta on rikkonut SEU 4 artiklan 3 kohtaa, yhdessä asetuksen N:o 1151/2012 1 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan kanssa, koska se on antanut tanskalaisten maidontuottajien tuottaa ja pitää kaupan juustoa käyttämällä SAN:ää ”Feta”. Yhtäältä näet kyseisen jäsenvaltio on tahallaan laiminlyönyt mainitun asetuksen 13 artiklaan perustuvat velvollisuudet tai kannustanut kyseisen SAN:n laittomaan käyttöön. Se on siis vaarantanut kyseisen asetuksen tavoitteiden toteutumisen; näitä ovat reilun kilpailun varmistaminen viljelijöille ja tuottajille, joiden maataloustuotteilla ja elintarvikkeilla on lisäarvoa tuovia ominaispiirteitä ja ominaisuuksia, maantieteelliseen alueeseen yhteydessä olevien tuotteiden tuottajien auttaminen saamaan kunnollisen korvauksen tuotteidensa laadusta sekä teollis- ja tekijänoikeudellisen suojan varmistaminen kaikille unionin alueella suojatuille nimille.
- 70 Toisaalta Tanskan kuningaskunta on heikentänyt unionin asemaa kansainvälisissä neuvotteluissa, joilla pyritään takaamaan unionin laatu järjestelmien suoja, ja horjuttanut unionin ulkoisen edustuksen johdonmukaisuutta, koska se ei ole estänyt tai lopettanut SAN:ää ”Feta” koskevien oikeuksien loukkausta, joka tapahtuu, kun tanskalaiset maidontuottajat vievät kolmansiin maihin juustoa käyttämällä laittomasti tätä SAN:ää.
- 71 Komissio on vastauksena unionin tuomioistuimen kirjalliseen kysymykseen väittänyt, että Tanskan kuningaskunta on toiminut tavalla, jonka vaikutukset menevät asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohdasta ilmenevän aineellisen velvoitteen noudattamatta jättämistä pidemmälle.
- 72 Helleenien tasavalta väittää etenkin, että Tanskan kuningaskunnan soveltaman käytännön seuraukset ovat vakavia niin kansallisella tasolla fetan tuottajille kuin unioninkin tasolla kansainvälisten neuvottelujen yhteydessä. Se katsoo, että kyseisessä komission väitteessä tarkoitettu toiminta eroaa toiminnasta, joka muodostuu asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklassa esitettyjen erityisten velvoitteiden laiminlyömisestä. Kyseinen jäsenvaltio on näet

järjestelmällisesti ja jo pitkään kiertänyt velvoitteitaan vetoamalla sellaiseen viivyttelyä ja väärinkäyttöä merkitsevään argumenttiin, jonka mukaan kyseessä olevat tuotteet on tarkoitettu vietäviksi kolmansiin maihin, eikä se ole ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin kyseisen laittoman toiminnan lainvastaisten seurausten poistamiseksi.

- 73 Myös Kyproksen tasavalta katsoo, että riidanalaisella käytännöllä haitataan SAN:ien kansainvälisen suojelun mahdollisuuksia. Tämä käytäntö vaikuttaa näet osaltaan siihen, että SAN:stä tulee kolmansissa maissa yleisnimi, ja vähentää näin komission neuvotteluvalltaa. Tanskan kuningaskunnan osoittama suvaitsevaisuus tätä käytäntöä kohtaan merkitsee SEU 4 artiklan 3 kohdan rikkomista. Kyseinen jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättäminen on todettava, jos unionin tuomioistuin katsoo, että asetuksen N:o 115/2012 13 artiklan 3 kohtaan perustuvat velvoitteet eivät ole selkeitä kolmansissa maissa kaupan pidettävien tuotteiden valvonnan osalta.
- 74 Tanskan kuningaskunta kiistää tämän väitteen ja katsoo, ettei vilpittömän yhteistyön periaatetta voida katsoa loukatun asetuksen N:o 1151/2012 1 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan yhteydessä eikä itsenäisesti, koska erimielisyys unionin oikeuden tulkinnasta ei voi merkitä kyseisen periaatteen loukkaamista. Tämä jäsenvaltio katsoo lisäksi, että komission kanteensa tueksi esittämissä kahdessa väitteessä tarkoitettu toiminta on samaa toimintaa.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 75 SEU 4 artiklan 3 kohtaan perustuvan yleisen vilpittömän yhteistyön velvoitteen noudattamatta jättäminen voidaan todeta vain siltä osin kuin se koskee erityisten velvoitteiden laiminlyömistä, josta jäsenvaltiota moititaan, merkitsevästä toiminnasta erillistä toimintaa (ks. vastaavasti tuomio 17.12.2020, komissio v. Slovenia (EKP:n arkistot), C-316/19, EU:C:2020:1030, 121 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 76 Nyt käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava, että vilpittömän yhteistyön periaatetta koskevassa komission väitteessä on – siltä osin kuin siinä moititaan Tanskan kuningaskuntaa siitä, että se on laiminlyönyt asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklaan perustuvat velvoitteensa ja vaarantanut siten kyseisen asetuksen tavoitteiden toteutumisen – kyse samasta toiminnasta, joka on ensimmäisen väitteen kohteena, eli siitä, että tanskalaisia maidontuottajia ei ole estetty käyttämästä eikä niitä ole veloitettu lopettamaan käyttämästä SAN:ää ”Feta” osoittamaan juustoa, joka ei ole sovellettavan tuote-eritelmän mukainen.
- 77 Komissio ei ole myöskään osoittanut, että Tanskan kuningaskunta olisi muutoin kuin tällä laiminlyönnillä kannustanut SAN:n ”Feta” käyttämiseen.
- 78 Vaikka se, että unionin tuottajat vievät tuotteita kolmansiin maihin käyttämällä laittomasti SAN:ää, voi tosin heikentää unionin asemaa kansainvälisissä neuvotteluissa, joilla pyritään varmistamaan unionin laatujärjestelmien suoja, ei ole myöskään osoitettu, että – kuten julkisasiamies huomauttaa lähinnä ratkaisuehdotuksensa 95 kohdassa – Tanskan kuningaskunta olisi toteuttanut sellaisia toimia tai antanut sellaisia ilmoituksia, jotka voisivat johtaa tähän ja jotka merkitsisivät ensimmäisen väitteen kohteena olevasta toiminnasta erillistä toimintaa.
- 79 Tästä seuraa, että toinen väite on hylättävä.

- 80 Kaiken edellä esitetyn perusteella on yhtäältä todettava, että Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole estänyt tanskalaisia maidontuottajia käyttämästä eikä velvoittanut näitä lopettamaan käyttämästä SAN:ää ”Feta” osoittamaan juustoa, joka ei ole kyseistä SAN:ää koskevan tuote-eritelmän mukainen, ja toisaalta hylättävä kanne muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

- 81 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Kyseisen työjärjestyksen 138 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan. Unionin tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omien kulujensa lisäksi osasta toisen asianosaisen kuluja, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi. Koska komissio on vaatinut Tanskan kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on pääosin hävinnyt asian, Tanskan kuningaskunta on asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan neljä viidesosaa komission oikeudenkäyntikuluista. Komissio vastaa viidesosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 82 Lisäksi unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen Helleenien tasavalta ja Kyproksen tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä 21.11.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 13 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole estänyt tanskalaisia maidontuottajia käyttämästä eikä velvoittanut näitä lopettamaan käyttämästä suojattua alkuperänimitystä (SAN) ”Feta” osoittamaan juustoa, joka ei ole kyseistä SAN:ää koskevan tuote-eritelmän mukainen.**
- 2) Kanne hylätään muilta osin.**
- 3) Tanskan kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja sen on korvattava neljä viidesosaa Euroopan komission oikeudenkäyntikuluista.**
- 4) Euroopan komissio vastaa yhdestä viidesosasta oikeudenkäyntikulujaan.**
- 5) Helleenien tasavalta ja Kyproksen tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset